

Тэжээл бэлэдхэлые большевистскээр эмхидхэхэ

Партия, правительство нийтэн мал-ажалые бүхэ хэмжээгээр хүгжөө-хэ тухай үдэр бүрин анхарал оролдолтоо гаргана. Хүдөө ажыхын энэ шуухалын шуухала халбарын хүгжэлтэ хадаа холхозуудые саашаа эмхидхэлэй-ажыхын талаары бэхжүүлгэдэ, колхознигуудай жаргалта байдалые хайжаруулгада, эдэ хоолоор улам ургажа байгаа арад зоной эрилтые болон түүхэй эдгээр промышленностин эрилтые хангалтаа туйлаха ёһотой.

Тэжээлэй бата бэх баа байгуула хадаа нийтэн малажал амжалтатайгаар хүгжээлгын шуухалын шуухала услови мүн гэжэ парти, правительствын тогтоолууд соо тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Республикын түрүү колхозууд тэжээлэй баа байгуула тухай анхарал оролдолтоо гаргажа, нийтэн малай тоо олошуруулха, ашаг шэмынь дээшлүүлхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаа. Гэхтэй хамта олохон колхозуудта, илангаа Зэдын, Ториин, Хэжэнгын, Яруунын, Хорин, Сэлэнгын, Кударын, Бичурын болон бусад хэдэн аймагуудай колхозуудта тэжээлэй баа хүгжөөлгын хүдэлмэри хангалтаггүйгээр ябуулагдана, тэжээл үйлдбэрлэгч нийтэн малажалай улам ургажа байгаа эрилтүүднээ хээр гээдэнэ. Колхозууд болон МТС-үүдэй, хүдөө ажыхын, советскэ болон партийна органуудай хэдэ хэдэн хүтэлбэрлэгшэд малые тэжээлээр хангалтын шуухала хэрэгтэ тоонгуйгээр, тэжээлэй бата бэх баа байгуула тухай парти, правительствын аабаринуудые дүүргэггүй, бэлшээр үбэлэй үдэл мал адуулангын ба тэжээлгын гол арга мүн гэжэ тоолоод, тэрэнэлэ найдадаг байгаа.

Малые тэжээлээр дутамааар хангаһан ябадал хадаа республика дотор нийтэн малажал хүгжөөлгын түсбүүдэ дүүргэггүй байһанай, малые олоор үхүүлһэнэй гол шалтгаанинь мүн болоно. Малые тэжээлээр хүсэд хангаггүй ябадал хадаа фермэ дээрхи малай тоо саашаадаа олошуруулгада, илангаа ашаг шэмынь дээшлүүлгэдэ һаада хэнэ. Гэхэ зуура, республикын колхозуудта хэрын сабшалангай тон элбэг байһан ушар, мүн тэрэ-шэмын тэжээлэй културануудые тариха гэжэ түрэнэй түсбөөр хараалагдаһан ехээн талмайнууд хадаа нийтэн малые тэжээлээр жэл бүри хүсэд хангаха дүүрэн арга олгоно.

Гэбшье, республикын Хүдөө ажыхын министерство, хэдэ хэдэн аймагуудай советскэ болон партийна органууд хадаа бүдүн ба шэмэтэ тэжээл суглуулгын түсбөы олон колхозуудай жэл бүри дүүргэггүй байһан ябадалтай эбсэжэ, бэлшээрнээ найдадаг гээдэнги на-мал бодолые зайлуулха тушаа хүдэлмэри хээгүй, малые тэжээлээр хүсэд хангаха арга боломжонуудые эсрэглэхэ тушаа ёһото хэмжээнүү-дые абаагүй. Тэрэнэй эсэстэ олохон колхозууд тэжээлэй културануудые тарилгын, үбнэ сабшалангын, си-лос даралгын түсбүүдээ жэлһээ жэлдэ дүүргэнгүй, малажалай та-лаар аяхабаг эхэ гээдэлэ ороно.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй ехээн дутагдалууд юун бэ гэхэдэ, хэрын сабшалангай ногоо ба тэжээлэй таримал културануудые хуряаха ябадалые оройтуулдаг байгаа. Тиммэ-шэ тэжээлэй шэмэтэ зүйлһы гээдэлгэ, ехээн газар сабшалан-гүйгөөр гү, али ургасан хуряагдан-гүй үлээшдэг байһан юм. Хэрын сабшалангай горьтойхон талмай-нууд ургаса багатай байдаг ба тэрэ-нине хайжаруулха тушаа хэдэ хэдэн хэмжээ абаха хэрэгтэй бай-гаа. Гэхтэй хамта олохон колхозууд сабшалан болон бэлшээрине хайжаруулангүй, малаа ямарые гуримгүйгээр бэлшээхэднэ, сабша-ланһаа бага ургаса абтана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ, мүн энэше жэлдэ олохон колхозууд сабшалан хайжаруулха ба сэрбэлэхэ, наг шөбхэ зөөжэ гаргаха, уналалга хэ-хэ болон бусад хэмжээ-ябуул-гануудай талаар тогтоогдоһон түс-бүүдэ дүүргэггүй. Эдэ хэмжээ-ябуулганууд Зэдын, Кударын, Кях-тын, Сэлэнгын, Закаменай, Ивол-гын аймагуудай колхозуудта илан-гаа муугаар бэлүүлэгдэнэ. Жэ-шээлхэдэ, Зэдын аймагай колхозуудта энэ оной юнинын 1-дэ сабшалан дээрэ наг шөбхэ зөөжэ гар-гаха түсбэ — 33,1 процент, хабарай уналалгын түсбэ — 10,4 процент дүүргэгдэн байгаа. Тинхэдэ сабшалангые модо шулуунһаа, бургаа-һаааа сэрбэлэхэ болон сабшалан дээрэ хэгдэхэ бусад хүдэлмэринүүд оройдоошые хэгдэггүй.

Олохон колхозуудта, илангаа Хэжэнгын, Ториин, Түнхэнэй, Ку-дарын, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Загнрайн болон бусад хэдэн айма-гуудай колхозуудта шэмэтэ тэжээл бэлдэхэлгэ — силос даралга болон тэжээлэй културануудые тарилга муугаар эмхидхэгдэнэ. Колхозууд болон МТС-үүдэй, хүдөө ажыхын, советскэ болон партийна органуудай зарим хүтэлбэрлэгшэд шэмэтэ тэжээлые тоохогүй ябадалаа үшөөд

үргэлжлүүлһээр. Тиммэһэ тэжээл-лэй корнеллоудые болон силоснэ културануудые тарилгын түсбүү-дые дүүргэнгүй, тинн зарим кол-хозууд силос оройдоошые дара-гүй. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын, Яруу-нын, Зэдын аймагуудай колхозуудта 1951 ондо силос дараха түсбэй дүрбэнэй нэгэнһээ баган дүүргэ-гдэжэ, энэ хүдэлмэри муу шанартай-гаар хэгдэжэ. Тэрэнэй эсэстэ силос-сэйн ехэхи худ гутаһан бай-на. Тэжээлэй корнеллоудые бэ-лэдхэхэ түсбэ тэрэшлэн дүүргэ-гдэггүй нэн.

Энэ жэлдэ тэжээлэй култура-нуудые тарилгын түсбэ даншые хан-галтаггүйгээр эмхидхэгдэжэ. Тэжээл-лэй корнеллоудые тарилгын түс-бэ юнинын 18-да минн 71,5 про-цент, силоснэ културануудые та-рилга — 73,6 процент, зеленко бо-лохо овес тарилга — 24,6 процент дүүргэгдэн байба. Закаменай, Зэдын, Иволгын, Кяхтын, Прибай-кальска болон Загнрайн аймагуудай колхозуудта тэжээлэй корнелло-удые болон силоснэ културанууды-е тарилгын болзор болошогүйг-гээр унжагаруулагдаа, муугаар элдүүрилгдэн газарта таригдаа, тинн мүнөө тарилгын ургасые ха-рууналха хэрэг ёһотой гэгшээр эм-хидхэгдэнгүй.

Республикын олонхи МТС-үүд харьяата колхозуудтаа тэжээлэй бата бэх баа байгуула асуудлы-е үшөөл шиндхэггүй байһаар. МТС-үүдэй директорнууд тэжээлэй бата, тэжээл үйлдбэрлэгч хүгжөөжэ тушаа муугаар хүдэлмэри-лгэ. Сабшалан ба бэлшээрине хайжа-руулха тушаа, үбнэ хуряаха болон тэжээл силосовалха тушаа, тэжээл-лэй пропаший културануудые тариха ба харууналха тушаа тракторна хүдэлмэринүүдэй түс-бүүдэ дүүргэнгүй, тинхэдэ, хүдөө ажыхын министерство, айм-гүсэдкомууд болон партийна ай-комуд машинно-тракторна стан-цинуудай хүдэлмэридхи эдэ ехэ дутагдануудые зайсуулха хэм-жээнүүдые абаагүй. 1951 ондо республикын МТС-үүд үбнэ сабша-ха түсбөө — минн 55,1 процент, силос дараха түсбөө — 40,3 про-цент дүүргэн байха юм. Куйтун-ска, Бургайттай, Закаменай, Кур-бын, Ториин, Кыренэй МТС-үүд тэжээл бэлдэхэлгэд илангаа муу-гаар хабаруулан байһа. Тэдэ МТС-үүдэй хүдэлмэригшэд тог-тоогдоһон түсбөө таһалдуулаа.

Энэ жэлдэ МТС-үүд тэжээл бэ-лэдхэлгэд шиндхэ хүсн мүн бо-лохо ёһотой. Тэдэнэр тэжээл бэлд-хэхэ талаар нёдондо жэлэйхилд ор-ходоо горьтой эхэ хүдэлмэри гүйс-дэхэ уялгатай.

Зүгөөр, республикын олохон МТС-үүдэй хүтэлбэрлэгшэд нёдон-до жэлэйнгээ муу хүдэлмэрийнөө ёһо-то тоболол хэнэггүй, алдуугаа мүн-өөшые жэлдэ дабтажа байна. Шуухала хэрэгтэй луго-мелиоратив-на машинануудтай аад, сабшалан ба бэлшээрине хайжаруулха тушаа даалгабаряа олохон МТС-үүдэй дүүргэггүй байһанинэ, колхозуудта үбнэ хуряаха болон тэжээл бэлд-хэхэ хүдэлмэридэ муугаар бэлдэхэ байһиень гансал энзэгээр тайл-барилжа болоно. Жэшээлхэдэ, Иволгын МТС (директорын нүхэр Ильков) болотно-кустарниковэ 3 плугтай, кусторез болон кротово плугтай аад, сабшалан дээрэ ямарые хүдэлмэри хээгүй. Олонхи станцинуудта мүнөө болотор үбнэ хуряалгын машинануудые заһаба-рилга ба бэлдэхэл дүүргэггүй, меха-низмийн хүсөөр хуряагдаа сабша-лангай участогууд тодорхойлодоо-гүй ба бригадануудта даалгагдаа-гүй, үбнэ хуряалгын агрегадууд шу-хала тоонхой кадрнуудаар ханга-дагдгүй байһаар.

Олохон аймагуудай колхозууд болон МТС-үүдэй үбнэ хуряалгын эбсэг хэрэгсэлүүдые заһабарилга хангалтаггүйгээр эмхидхэгдэнэ. Бар-гажанай аймагта юнинын 10-да 150 морин сенокосилкын милл 32-ын заһабарилгадан ба 4 морин тармуур заһабарилгадан байба. Куйтунска МТС нэгэшые тракторна сенокосилка бэлдэдүй. Морин се-нокосилканыудые заһабарилга түсбэ Бичурын аймагай колхозуудта милл 17,5 процент, Зэдын — 12 процент, Кяхтын — 12,8 процент, Мухаршэбэрэй — 15,3 процент дүүргэгдэ. Түнхэнэй, Хорин, Тарбага-тайн, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Ивол-гын болон Загнрайн аймагуудай колхозууд ба МТС-үүдэй үбнэ ху-ряалгын машинануудые заһабарил-га ба бэлдэхэ талаар мүн тиммэ байдалтай.

Силоснэ барилгануудые шэнээр бариха ба заһабарилха хэрэг тэрэ-шлэн муугаар эмхидхэгдэнгүй. Ай-магуудта энэ хэрэгтэ мүнөө дээрэ үшөө хэншые ябуулагүй. Яруунын аймагай колхозууд 3300 тоно силос, тэрэ тоодо 2600 тоно эртын силос дараха ёһотой байна. Гэбшье, тэндэ мүнөө хүрэтэр нэгэ-шые силоснэ нүхэ гү, али траншей барышгүйгээр, заһабарилхайгүй байха юм.

Хорин аймагай колхозууд 5750 тоно силос, тэрэ тоодо 4600 тоно

☆☆
Ф. НАШНИКОВ,
ВКП(б)-гэй обкомой
секретарь
☆☆

эртын силос дараха ёһотой. Мүн тэндэшы тэрэшлэн нэгэшые силос-нэ барилга бэлдэгдэггүй байһаар. Мүн Баргажанай, Бичурын, Кударын, Хэжэнгын, Кяхтын айма-гуудта силоснэ барилгануудые ба-риха ба бэлдэхэ хүдэлмэри даншы-е муугаар ябуулагдана.

Нийтэн малажалые шуухала тоо-ной үбнөөр, шэмэтэ болон бусад тэжээлнүүдээр хангахын тулада колхозуудта ехээн хэмжээнэй тэ-жээл бэлдэхэ гэжэ энэ жэлдэ гү-рэнэй түсбөөр хараалагдаһай. Энэ аорилгы амжалтатайгаар дүүргэ-хэ гэжэ колхозно үйлдбэрлэйн ашаг ехэтэ ба олзо ехэтэ халбары мүн болошго нийтэн малажалые саадаһан хүгжөөхэ услови бай-гуулха гэгнэ удхатай.

Колхоз бүхэн, аймаг бүхэн тэ-жээл бэлдэхэлгын түсбөө дүүргэ-хэ бүхы арга боломжотой. Энэ жэлдэ республикын колхозуудта тэжээлэй културануудые тарилгын талмай үргэдхэгдөө, хэрын сабша-лануудые хайжаруулха ба уналха тушаа хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуула-нууд бэлүүлэгдэжэ. Республикын МТС-үүд үбнэ хуряалгын ба тэжээл бэлдэхэлгын машинануудые нэмэхэ абаа. Колхозуудай, МТС-үүдэй, хүдөө ажыхын болон советскэ органуудай, партийна ор-ганизацинуудай зорилго хадаа үнгэр-эгшэ жэлнүүдэй алдуунуудые даб-тахайгүй, үбнэ хуряалгада болон бусад зүйлэй бүдүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые суглуулгада хайнаар бэлдэхэхэ, тэдэ хүдэлмэринүүды-е саг соонь, эмхитэйгээр үнгэрэгшэ ябадал болоно. Колхозууд болон МТС-үүдэй материално-техническэ эбсэг хэрэгсэлүүдые ба ажа-лай ресурснуудые зүбөөр ашаглаха, бүдүн ба шэмэтэ тэжээл хүсэд бэлдэхын тулада бүхы энэ үндэ-нүүдые хэрэглэхэ шуухала.

Ойрын үдэрнүүдтэ колхоз ба ай-маг бүхэн тэжээлэй корнеллоуды-е, силоснэ културануудые болон зеленко болохо овесые түсбэйнгөө ёһоор тариха дүүргэхэ, тарилгын ургасые хайнаар харууналха ба үн-дэр ургаса абаха ябадал хангаха ёһотой.

Бодото дээрэ республикамнай тэжээл бэлдэхэлгын үдэр ороод бай-на, үбнэ хуряалгын эхилтэр тоотой-хон үдэрнүүд үлөө. Мүнөө колхоз болон аймаг бүхэндэ набаһата тэжээл бэлдэхэ, силоснэ барилга-нуудые бэлдэхэ ба эртын силос дараха хүдэлмэринүүд үргэнөөр эм-хидхэгдэхэ ёһотой. Гэбшье, олохон колхозууд болон аймагуудта наба-шаһата тэжээл бэлдэхэлгын эрхм үн-дэржэ байһа, эртын силос да-ралгада бэлдэхэл хэгдэнгүй. Хо-рин, Мухаршэбэрэй, Яруунын, То-рин, Закаменай болон бусад хэдэ хэдэн аймагуудай колхозуудта үү-лэй үе болотор набаһата тэжээл бэлдэхэхэ хүдэлмэри оройдоошые ябуулагдаагүй. Набаһата тэжээл бэлдэхэхэ хүдэлмэрин үргэнөөр эм-хидхэгдэхэ ба эртын силос даралга-да колхозуудай, МТС-үүд болон ай-магуудай хүтэлбэрлэгшэдэй зүгһөө нимэ буруугаар хангаһан ябадал эрид шууд буруушаагдажа, харша хэрэг гэжэ тоологдохо ёһотой.

Партийна, советскэ болон хүдөө ажыхын органууд колхоз бүхэндэ набаһата тэжээл бэлдэхэ ба эр-тын силос дараха тушаа үргэн эхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар ярал-тай хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Тэдэ тэжээлнүүдые бэлдэхэхэ ту-шаа даалгабаринуудые ба тогтоог-доһон графигиы дүүргэлгын хойно-һоо хиналта табиша шуухала. Энэ хэ-рэгтэ тоохогүй ябадалаа эсэс та-биша, үнгэрэгшэ жэлнүүдэй алдуу-нуудые дабтажа болохогүй. Үнгэр-эгшэ жэлнүүдтэ Закаменай, Хэ-жэнгын, Загнрайн, Зэдын, Прибай-кальска болон бусад аймагуудай хэдэ хэдэн колхозуудай хүтэлбэрл-эгшэд набаһата тэжээл бэлд-хэлгын ба силос даралгын гуримы-е бүдүүлгээр эбдэгжэ, хуурмаг тоо мэдэнүүдые үгэдэг байһан юм.

Улам үдэжэ байгаа нийтэн ма-лые бүдүн ба шэмэтэ тэжээлнүү-дэй хүсэд хүрэхэ запасаар ханга-хын тулада үбнэ хуряалгада жэ-шээтэ хайнаар бэлдэхэхэ, тэрэни-е ба тэжээл бэлдэхэлгын бүхы хү-дэлмэринүүдые эмхитэйгээр үнгэр-гэхэ шуухала. Нэн түрүүндэ, аймаг, колхоз, МТС болон совхоз бүхэндэ тракторна ба морин сенокосилка-нуудые, тармуурнуудые, силосорез-кэнуудые нэгэшые үдэр үнгэрэгшэ-гүйгээр заһабарилха дүүргэхэ; шуухала тоонхой волокушканыуды-е, үбнэ хүрлэгдэ машинануудые ба үбнэ хуряалгын гар ээр эмсэгээр-дэ оложо абаха ба нутаг дээрэ бэлдэхэ, мүн тэрэшлэн тэргэнүү-дые, бусад тоногуудые заһабарил-ха шуухала. Тинхэтэй хамта, силоснэ башиннууд болон хаях башиннууды-е, траншей болон нүхэнүүдые бариха ба заһабарилха хүдэлмэ-ринүүдые түргэдхэхэ хэрэгтэй. Эдэ

бүхы хүдэлмэри тэжээл силосовал-гын ба үбнэ хуряалгын эхилтэр дүүргэгдэхэ ёһотой. Тинхэ зуураа, бүхы техническэ эрилтүүдые на-ринаар сахиха шуухала. Нүхэнүүд болон траншейнууд хайнаар жэгд-лэгдэн байха ёһотой. Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй байдал дээрэнхэ хараха-да, жэгдэлгэдэггүй нүхэнүүдтэ хэг-дэн силос гутажа, ехэ хохидол болодог байгаа.

Хүдэлмэрин түсбэ гэжэ үбнэ хуряалгы болон тэжээл бэлдэхэ-дые эмхитэйгээр үнгэрэгшэ хэрэгтэ-сэхэн удхашанартай. Колхозуудай правленинүүд ба МТС-үүдэй ди-ректорнууд энэ асуудалаа ехэ ан-харал табиша уялгатай. Түсбүүд хадаа һайн боломжотойгоор, колхоз-ой эдэбхитэдэй болон хүдөө ажа-хын мэргэжлэтэдэй хабаралдлагай-гаар табигдаха ёһотой. Механиз-муудые, колхозуудай мори унаа бо-лон хүдэлмэринүүдые зүбөөр хэрэг-лэхэ ябадал, бүхы хүдэлмэринүүды-е дүүргэлгын нигта болзорнууд түсбэ соо хараалагдаха, үйлдбэрлэйн үдэ-рэй ба халаанай нормонууд түрүү механизаторнуудай, машинистнууд-ай, хажууршадай туйлалтанууды-е хараада абан тодорхойлогдохо ёһотой.

Колхозуудай үйлдбэрлэйн брига-дануудай бригадирнууд, МТС-үүдэй тракторна бригадануудай бригадир-нууд өөһэдөө даалгадан сабша-лангай участогуудые эртэнхээ хара-жа үзэхэ, ногооной ямар байһа-нинь ба эдэсшэһиние ажаглан хара-ха, үбнэ ногооной жэгдэрэн бэл-лэн болохые хүлээнгүйгээр, түв-бэрлэн хуряажа эхилхэ уялгатай. Уһанда абтадаг газарай үбные тү-рүүшын ээлжэндэ хуряажа абаха хэрэгтэй. Үбнэ хуряалга болон бу-сал тэжээлнүүдые бэлдэхэлгэ гэ-шэ ехээн хүдэлмэри мүн. Үбнэ хуряалгы арготехническэ эрхм болзорнуудта үнгэрэгшэ, үбнэ ху-ряалгы ногоо сабшалангын эхилһэн-нээ хойшо 20 хонгоһоо үлүү унжа-гайруулангүйгээр дүүргэхэ шуухала.

Эрхм шанартай үбнэ абахын ту-лада ногоо гансал саг соонь саб-шаал хэрэг дүүргэхэ бэшэ, харин тэрэни-е түргэнээр хатааха ба үбэлэй хадагаламжада зүбөөр табиша хэр-эгтэй. Сэсэг набынь бүтэн байл-гахын тулада, сабшалан ногоо зү-бөөр хатааха шуухала. Сэсэг набы-шаада үбнэнэй шэгнүүрэй хахадһаа ехэн болодог ба шөлбөөр орхо-до 2—2,5 дахин ехэ болок болон витаминууд сэсэг набаһадан бай-даг.

Колхозууд болон МТС-үүдэй хү-тэлбэрлэгшэд тэжээл бэлдэхэлдэ-д поточно метод хэрэглэжэ, хүснүүд-ээ зүбөөр ашаглажа, үбнэ хуряал-гы комплекснэ аргаар эмхидхэхэ уялгатай. Сабшалан, тармалга бо-лон хүрилэлгын хоорондо таһалдал гаргажа болохогүй. Тингэбэл үб-нэй шэмэнэ ехээр доошоо орохо байһа. Хуряагдан үбнэ фермэ-нуудые даагшанарай ба колхозууд-ай правленинүүдэй зүбөөр бурд-лэхэ ба тушаан абаха ябадал эм-хидхэхэ шуухала.

Үбнэ сабшалгы эртын, богони-хон болзор соо үнгэрэгшэтэй хамта тэжээл силосовалха ехээн хүдэл-мэри хэгдэхэ байна. Силос хадаа шэмынгээ талаар бэлшээринэ но-гондол аяли байдаг ба наамхай үнэдтэ тон үнэтэ тэжээл болодог юм.

Силосые тоологгүй, тэрэни-е муу-гаар ба багаар бэлдэдэг колхозууд болон совхозууд ехээн алдуу хэ-нэ гэшэ. Республикын хэдэ хэдэн аймагуудта силос даралгын түсбэ жэл бүри таһалдуулагдана. Энэ юугээр тайлбарлагданаб гэхэдэ, колхозууд силоснэ барилгаар тон үсөөн байдаг, тэдэнэй хэмжээн шэмэтэ тэжээлээр нийтэн малажа-лые хангалгын хэмжээндэ орходоо хэдэн дахин бага байдаг.

Тэжээл силосовалгы эрхм бол-зорт, амжалтатайгаар үнгэрэгшэ ябадал хадаа түс хүдэлмэри-е механизацилһаа бурин дундыдаха байна. Тиммэһэ МТС-үүд хадаа бүхы силосорезкэнуудые ба силос даралгын бусад машинанууды-е үн-дэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, түс-бөө дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ уялгатай.

Партийна, советскэ болон хүдөө ажыхын органууд хадаа шэмэтэ тэжээл бэлдэхэхэ тушаа МТС-үүд болон колхозуудай хоорондох до-говорно уялгануудай дүүргэлтэ-ны наринаар хинаха, тинхэдэ МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрлэг-шэд тэжээл силосовалгы эртын болзорнуудта, таряа хуряалгын эхилтэр силос дараха түсбэйнгөө 80 процентһээ бага бэшы дүүргэхэ шуухала байны мартахай уялгатай.

Тэжээлэй запасаудые хүсэлдүүл-гын шуухала зүйл хадаа набаһата тэжээл болоно. Тэрэни-е зунай тү-рүүшын хахадһа бэлдэхэ, шэмэтэ зүйл ехэтэй мушэрнүүдые суглуул-ха хэрэгтэй. Тиммэһэ энэ хэрэгтэ колхозуудай правленинүүдэй болон партийна организацинуудай онсо анхарал хандуулагдаха, үбнэ хуряал-гын эхилтэр колхоз бүхэн наба-

һата тэжээл бэлдэхэхэ түсбөө дүүргэхэ ёһотой.

Үбнэ хуряалгын эхилһээ хойшо бүхы машинануудые хүдэлмэри-дэ хүсэд хэрэглэхэ ба халаанайнгаа нормо машина бүхэнэй дүүргэхэ яба-дал хангаха хэрэгтэй. Машинанууд-ай таһалгаряагүй хүдэлмэрилхын тулада бригада бүхэни-е хэрэгтэй запасной частынуудаар, багажа зэбс-үүд ба түрхихэ материалнуудаар хангаха шуухала. Колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрлэг-шэд хадаа тэжээл бэлдэхэлгы ам-жалтатайгаар үнгэрэгшын тулада бүхы хүснүүдээ, эбсэг хэрэг-сэлээ элсүүлхэ, бэлдэхэлгэдэ олон хүнүүдые хабаруулха, тэдэнэрэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэ уялгатай.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ үбнэ ху-ряалга дээрэ олохон МТС-үүдэй хүдэлмэридхи горьтой дутагдан-нууд юун байгааб гэхэдэ, гансал үбнэ сабшалгы механизироваалдэ, үлгэшэ хүдэлмэринүүдынь колхоз-ууд мори унаагаар гү, али гараар хэдэг байһан юм. Тиммэһэ олохон ушарта сабшалангайн үбнэн газар дээрэ удаан хэбтэжэ, шэмын бага болодог байгаа. Энэ жэлдэ машин-но-тракторна станцинуудай дирек-торнууд үбнэ хуряалгын хүдэлмэ-ринүүдые — үбнэ сабшалаг, тар-малга болон хүрилэлгы комплекс-ноор механизацилха уялгатай.

Тэжээл бэлдэхэлд дээрэ хүдэлмэ-рилжэ байһан хүнүүдтэ културно-ажабайдалай зохид услови бай-гуулха хэрэгтэй. Үхбүүдтэй кол-хозниануудта зориулан бүхы колхозуудта тэжээл бэлдэхэлгын ба таряа хуряалгын үдэ яслинууд, салдууд болон площадканыуды-е эмхидхэхэ хэрэгтэй. Сабшалангай хо-лын участогууд дээрэ үбнэ ху-ряалгын эхилхэхээ хойшо нийтн-дэ хоол эмхидхэхэ, полевой ста-нуудые түхээрхэ, тэндэ газетэ, журналнуудые, литература асарха шуухала.

Тэжээл бэлдэхэлдэ ябажа байһан хүнүүдые зүбөөр хубаари-лан табиша гэшэ тон шуухала уд-хашанартай. Тэжээл бэлдэхэлэй түрүүшын үдэрнүүдхэ эхилэн жэ-жэ бүлэг ба индивидуальна сель-шинэ үргэнөөр хэрэглэхэ, хүн бүх-нэй үдэр бүрийн хүдэлмэрини-е бүрдлэхэ ба тушаан абаха шуухала. Тинхэдэ бүхы хүдэлмэришэд хэйн хүдэлмэрингөө хэмжээ ба үдэртөө олохон ажалта үдэрйнгөө тоо үдэрэй эсэстэ мэдэхэн шу-ухала.

ВКП(б)-гэй айкомуд, МТС-үүдэй директорнуудые политическэ талаары орлогшонор, колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай пар-тийна организацинууд хадаа тэжээл-лэй бата бэх баа байгуулха гэ-шэ, тэжээл бэлдэхэлгы саг соонь үнгэрэгшэ гэшэ нийтэн малажалы-е саашаадаа хүгжөөлгын ба ашаг шэмынь дээшлүүлгын гол шуухала услови мүн байһанинэ тайлба-рилха тушаа нигтэ-политическэ хү-дэлмэри колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэ-дэй дунда үргэнөөр эмхидхэхэ уялгатай.

Үбнэ хуряалгын үдэ бүхы аги-тационно-нийтн хүдэлмэрини-е колхознигууд болон механизаторнууд-ай хүдэлмэрилжэ байһан газарта эмхидхэхэ, тэжээл бэлдэхэлгы ха-на саг соонь, эрхм шанартайгаар үнгэрэгшын түлөө социалистическэ мурсые тэдэнэрэй дунда үргэнөөр эмхидхэхэ шуухала. Мүрсыөөдэ олонитые үргэнөөр хабаруулжа, техническэ бүхы хэмжээгээр хэрэг-лэхэ, ажалай бүтэшы дээшлүүлхэ, халаанайнгаа, үдэрэй болон сезои-но нормоо колхозник, машинист ба агрегат бүхэнэй дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадала колхознигуудай, МТС-үүд болон сов-хозуудай хүдэлмэришэдэй ажалай ба политическэ эдэбхине зориул-ха хэрэгтэй.

Социалистическэ мурсыөөдэ абан уялгануудай дүүргэлгы ту-шаан болоһон ушарта шалгаха бэ-шэ, харин саг үргэлжэ шалгажа байха шуухала. Мүрсыөөнэй резуль-тадуудые шалгалгын дүнүүдые үй-лэдбэрлэйн зүблөөнүүд дээрэ, колхознигуудай хамтын суглаанууд дээрэ, мүн тэрэшлэн партийна бо-лон комсомольско суглаанууд дээрэ ходоодо зүбшэн хэлсэхэ хэрэг-тэй.

Мүрсыөөнэй дүнүүд показате-льнуудай доска дээрэ, ханын газе-тэнүүдтэ, «Дайшалхы хуудаланууд-а», хэблэлдэ болон радиооор үр-гэнөөр толилогдохо ёһотой. Түрүү-шүүлэй туйлалтануудые хаһа саг соонь дэмжэн абаха, согсолго ба үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэжээл бэ-лэдхэл дээрэ туйлагдаһан ажалай түрүү аргые бүхы колхознигууд болон механизаторнуудай дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Тэжээл бэлдэхэлгы эрхм бол-зорнууд соо үнгэрэгшэ хадаа ний-тн малажала тэжээлэй бата бэ-хи баа байгуулха ябадалы ханга-ха, тиммэ болохолоороо артельнэ ажыхын гол халбарин — малажа-лай үлэмжэ түргэн дэбжэлты хан-гаха байна.

Мянов. «Азовсталь» заводой доһоо цехын коллектив жэлэй ахынөө 10-тоо түсбөөн гадуур олон малтай толоо шарам үгэжэ, таренэй өөрын үшөө ехээр хиймдаруулаа. Эдэ амжалтагшын туйлалгада мастер В. Мангашин халаан ехэ үүрэг гүйсэхөө. Аларга барда ба майн 10 үдэрэй турша доо-шо халаан 600 тоно шахуу шарам түсбөөн гадуур үгөө.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ

Энэ оной июнийн 16-да Стокгольмдо Шведийн премьер-министр Эрландер хадаа «Хиума аралай» нойондо шведскэ сэргэй самолёды эсэргүү шведскэ истребительнүүд хэбэн ябуулганууд тушаа проектн нотые СССР-эй Посол К. Родионовто барюулба.

Июнийн 18-да шведскэ портфельн министр г-н Хаммершельд шведскэ Правительствын 1952 оной июнийн 17-ной нотодо харюу болгон Шведскэ Правительствын энэ нотые К. К. Родионовто дамжуулан үгэбэ. Тэрэ ното соогоо, Советскэ Правительство хадаа июнийн 16-да советскэ хилые шведскэ сэргэй самолёды бүдүүлгээр дабан ябадалда эсэргүү протест Шведийн Правительстводо мэдүүлгэ юм. Дээрэ дурсагдаһан шведскэ сэргэй самолёт эбсэглэгдэггүй байһан ба «уласхоорондын уһан дээрүү» нийдлэн байна гэжэ шведскэ Правительство июнийн 18-най ното соогоо мэдүүлбэ.

Июнийн 19-дэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын ниймэ «ухадатй нотые» Шведийн Посол г-н Сульманда барюулба:

«Советскэ хилые шведскэ сэргэй самолёды дабан тушаа шведскэ Правительствын энэ оной июнийн 16-най ба 18-най нотонууды дашарамдуулан, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство бол эдэ нотонууд соо хэлэгдэһэн мэдүүлгүүд баримтануудта эхлүүлгэ, ямарые үндэлгэгүй байһан гэжэ мэдүүлхые шухалада тоолоно. «Каталлина» гэжэ шведскэ сэргэй самолёт уласхоорондын уһан дээрүү нийдлэн ба советскэ хуурай газарай хилдэ далайн 15 мильнээс нэгшье ушарта ошоогүй байһан хэбэртэйгээр Шведийн Правительствын баталхан үнэн байдалаа хараагүй. «Каталлина» гэжэ шведскэ сэргэй самолёт тэрэниие советскэ самолёдууд аяагдан хараа үгэбэ, Ристна миссэ (Хиума аралай) зүүн-хойшоо байһан райондо шведскэ хуурай газарай хилдэ 4

миль зайтай газарта, тайлбарилан хэлэхэдэ, советскэ территорнальн уһан дээрүү нийлжэ ябаа гэжэ нарин зүбөөр тодорхойлогдоо.

Энэнь эбсэглэгдэггүй сэргэй самолёт байгаа гэжэ шведскэ Правительствын июнийн 18-най ното соо хэлэгдэһэн баталалга үнэн байдалда тэршэлэн тааранагүй, ушарынь аэродромдо дахажа ошожо бууха гэһэн советскэ самолёдуудай зөөног эрилтэнүүды дүүргэггүй шведскэ сэргэй энэ самолёт түрүү ябаһан советскэ самолёдые буудаа, түрүү ябаһан советскэ истребительн харюу буудалга хэлэлэй нүүлээр лэ далайн зүг руу нийлжэ ошоһонины тодорхойлогдоо.

Энэнь урда тээ советскэ хилые шведскэ сэргэй самолёдуудай дабан ушарнуудай байһан ябадалда шведскэ Правительствын анхалые хандуулаа шухала гэжэ СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство тоолоно. Жэзэлхэдэ, шведскэ сэргэй самолёдууд 1951 оной июнийн 17 ба 26-да советскэ хилые дабан байгаа, тинь Советскэ Правительство Шведийн Правительствын анхалые тэрэн дэ дари хандуулан юм, тинхэдэ Советскэ Правительство ниймэхүү ушарнууды хойшооло тохолодуулахгүйн тула хэмжээнүүдые абаха гэжэ гуйһан байгаа.

Энэ оной июнийн 18-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерстводэ Шведийн Посол г-н Сульманай хэбэн мэдүүлгэ харахада, энэ оной июнийн 13-да советскэ хилые шведскэ самолёт дахин дабаа гэжэ Шведийн Правительство тэршэлэн мэдэрһэн байһа.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлс хараада абажа, мүн советскэ хилые шведскэ сэргэй самолёды дабан тухай энэ оной июнийн 17-ной нотые баталан, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство хадаа шведскэ Правительствын протестые эрид шангаар буруушаана, советскэ хилд даблгые саашааа тохолодуулахгүй гэгэн эрилтэ табина.

Сабшалангай газар буруугаар эдлэнэ

Хурумканай аймагай Лениний нэрэмжэтэ колхоз яһала ехэ бэлдэһэн газартай юм. Гэбшье, сабшалангай газарыс, мүн уһалаагай участогые гуримгүйгөөр эдлэнэ, тэндэ зун орой болотор мал уудалда байна. Нүнэй-товарна №2 фермын 1000 гаран мал июнийн 6 болотор сабшалан дээрэ ябажа, талаадагай сабшалангай участогуд — Кучигер, Улунхан, Баяндай тэ гэжэ нотагуудай ногоо нилдэ эхлүүлгэ. Мүн хониной-товарна №2 фермын 700 хонид Кучигер гэжэ нотага адуулагдаа. Энэ үгээр тус колхозой бүхы сабшалангай мал адуулагдан байха юм. Гэбшье гэжэ тосхондо хуудат колхознуудай 100 гаран малнууд хойшоо сабшалан дээрэ бэлдэжэ йгаа. Улунхан-Холой ба Ямаган гэжэ нотагуудай 3,5 километр постод хандаршанхай хэбтэнэ.

Лениний нэрэмжэтэ колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Шыбинов ниймэ байдалыс хайса мэдбэшье, хэмжээ абаагүй, похсоодо заһабарилжа эхилээшьегүй байна. Энэ хүдэлмэри фермые дагшанарта даалгагдан байгаа. Тээд тэдэньшье юмэ хэнэггүй. Иймэ эмхи гуримгүй байдал колхозой тэжээл бэлдэхэй бригадын ба луговодуудай оролдосото ажалда хохидол ушаруулаа.

Энэ колхоз 1600 гектар уһалаагай сабшалантай юм. Мүнөө жэлдэ түрүүшынхэ МТС-эй хүсөөр 40 километр утатй канаванууд сабшалан дээрүү татагдаа юм. Колхозой правлени эдэ канавануудаараа сабшалангаа уһалжа, үбнэ ногоон байн ургаса абахын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

Т. Истаев, аймгүйсэдкомой хүдөө ажыхын тайгай ахалагша мелиоратор.

Хэблэлэй шэнжлэл

Комсомольскэ ажабайдалыс хайнаар харуулаа шухала

Эдэ оройонгоо хүсэ шадалыс ажадалыс бэхжүүлхын түлөө шэн бэлдэһэн ажалда залуушуулыс элүүлхэ, тэдэниие коммунистическэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ комсомольскэ организацинууд угаа ехэ үгэ дүүргэнэ. Коммунистическэ агуулаалтын бодото зорилгонууды шиндхэлгэдэ фабрика ба завод дээрэ, колхозууд ба машинно-тракторна станцинуудта—хаанашье залуушуулыс комсомолчууд удаа-хүдэлмэрилдэг байха юм.

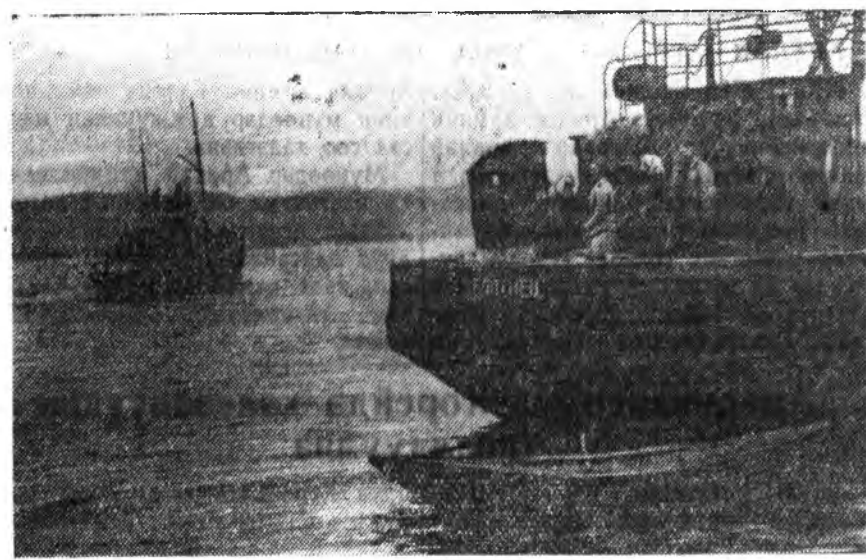
Партийна организацинуудай сэг гэлжын хүтэлбэрлхы нүүлдэнэ. Комсомольскэ организацинууд өөһэдэнь зорилгонууды ажалтатгаар шиндхэжэ шадаха үбнэ большевистскэ парти, нүхэр шэн хилин ходоодо хурган. Комсомольскэ хүсэнийн юуб гэхэдэ, партийн хүтэлбэрлгэ мүн болоно.

Комсомольскэ организацинуудай (хуудай) хуудануудта бэшжэ байһан гээшэ партийна организацинууд зүтхөө комсомольскэ организацинууды хүтэлбэрлгын нэгэн шууд формо мүн болоно. Элдэб хуудануудыс харуулаа зуураа, нутаг гэгэжэ бүхэн залуушуулай дээр материалнуудыс сэг үргэлжлэжэ, өөһэдэнь зорилгонуудыс комсомольскэ организацинуудай ямар аар бэлүүлжэ байһыс

юм. Мүн залуушуулай политическэ гэгээрэл тухай тусгаар түрүү бэшгыс толилогдоһон байна. Гэхэ зуура, комсомольскэ ажабайдалыс асуудалнуудыс харуулаа талаар тус гэгэжэ ехэһэн дутагдалнуудтай байха юм. ВЛКСМ-эй айкомой ба комсомольскэ организацинуудай хүдэлмэрин ямар аар табигдалыс гүнзэггүй мэдэггүй байһан ушар, тэдэний хүдэлмэриэхэй алдуу дутагдалнууд сэг соонь элүүлгэдэггүй байһан ябадал редакцин гол дутагдал болоно.

«Залуушуулай политическэ гэгээрэлыс хайнаар хүтэлбэрлхэ» гэгэн түрүү бэшгыс абажа үзэе. Энээн дотор минн кружогуудай болон политгургуулинуудай хүдэлмэриэхэй дутагдалнууд ехэһэнэ тоологдоно. Эдэ ямар дутагдалнууд бэ гэхэдэ, газетын бэшгэһэнэй ёһоор, иматгал занягинуудыс таһалдуулан, хойшолуулан ябадал болоно. Тээд эгээл шухала юмээн тухайда занягинуудай идэйн хэмжээн тухайда статья дотор нэгшье үгэ хэлэгдэнгүй. Комсомолчууд ба союзнабэшэ залуушуулай политическэ гэгээрэлдэхы гүнзгэе таһалдалай шалтаганые газетэ элүүлжэ шадаагүй байха юм. Энэ шалтаган тухайда тон юрэнхыгөөр нигэжэ бэшгэдэнэ:

«Комсомолчуудай ба залуушуулай политическэ гэгээрэлыс эмхидхэгдэхы горьтойхон дутагдалнууд юм дээрһэнэ болобо гэхэдэ, залуушуулай политическэ хуралсыс ВЛКСМ-эй айкомой бюро үшөө нутаг хүтэлбэрлхэ, хүдэлмэриэхэй дутагдалнуудаа усадхаа хэрэгтэ комсомольскэ эдбхитэдыс хабдуулахгүй».

Байкалда заһаа барыжа өхилэ. ЗУРАГ ДӨӨРЭ: Усть-Баргажанай заһаанай комбинаттй корабльнууд очулэ барыһаа далайда гаража йбана. М. Миневэй фото.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

МОДО ХҮРӨӨДЭХЭ РАМА ТОДХОБО

«Хүндэлэлэй тэмдэг» орденот «Мартын найман» гэжэ хүдөө ажыхын артель модо хүрөөдэхэ шэнэ рама ба трактор абаба. Тус рамань колхозой зоотехническэ барилгануудта хэрэглэгдэхэ модо хүрөөдэхэ байна.

АЙМАГАЙ ЦЕНТРЕ НОГООРУУЛГА

Һая болотор нэгшье модогүй байһан аймагай центрыс ногооруулаа талаар мүнөө жэлдэ ехэ хүдэлмэри хэгдэе. Мүнөө эмхи зургануудай байшангуудай ба айлай газарууд улангир, мойһон, эдэгэнэ болон бусад модол ногоорбо.

Ульянгирай 500 эшэ, эдэгэнэ 200, үлэрэй 250 эшэ хуулагдаа. Гүрэнэй банкны, райпотребсоюзай, дунда хургуулины ба бусад хашаанууд соогур ойрын жэлнүүдтэ сэгсэгт сад ногоорхо байна. Мүнөө таримал мододыс харуулаха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

ШЕФСКЭ ТУҢАЛАМЖА

Аймагай элүүрыс хамгаалха таһагай профсоюзна организаци «Коммунизм» гэжэ хүдөө ажыхын артелие шефтэ абанхай. Тус коллектив олон ном

суглуулжа, библиотекэ эмхидхэд, шефтэ колхозойнгоо полевой стандарта үгэһэн байна. Тэршэлэн фото-монтажнуудыс хэжэ үгөө. Мүн райздравай хүдэлмэрилэгшэд колхозой гэгшүүдэй дунда медицинскэ темэтэй лекци ба хөөрлөөдө үнгэргэнэ. Фельдшер Загузина «Рак үбшэн ба тэрэнһэ» хэрэглэгдэхэ гэгэн темэтэй лекци уншаба.

ДАМЖУУЛГЫН ВЫМПЛ БАРИУУЛАЛГА

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой даалгабар аар тус обкомой сэргэй-физкультурна таһагыс даагша нүхэр Санданов санын спортые жүжгөөхэ талаар туйлаһан амжалтануудай түлөө ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын вымпил айкомой секретарь нүхэр Шайдуовта барюулба.

Нүхэр Шайдуов аймагай санашад абаһан вымпилэс бүхөөр барихын тула физкультурныс улам саашан жүжгөөхын ба санаар ябалгынгаа шадбарине үшөө хайнаар шудалжа, эрхим амжалтануудыс туйлахын түлөө тэмсэхэ байна гэжэ физкультурнигуд ба комсомолчуудай зүтхөө ВЛКСМ-эй обкомыс найдуулба.

Л. Бондаренко, С. Сагадаров.

Тобшо хонинууд

◆ Театрын артистнар Ново-Селенгинскдэ. Республикын нүүдэл драматическа театрын артистнар Ново-Селенгинскдэ ержэ, Хоца Намсараевай «Жаргалтай түйхүүр» гэгэн пьес тэндэхи ажалшадта харуулаа. Ново-Селенгинскын олонингэ тус пьесыс, мүн БМАССР-эй габыата артистнар Паганин, Шангина, Степанова болон бусадый наадалгыс халуунаар угтаба.

◆ хургуулидаа түлэс бэлдэбэ. Аргадын долоон жэлэй хургуулин (Хурумкан) багшанар ба хурагшад түрэлхидэй хабаадалгатайгаар воскресник эмхидхэжэ, 700 кубометр түлэс бэлдэбэ.

◆ Физкультурнигудай уулзалга. Мухаршээр тосхондо Бицурын ба Мухаршээрэй аймагуудай физкультурнигуд уулзаба. Футболээр ба волейболээр наадалган боложо, бицурынхид нүгөөдүүлэс хоюулаарын шүүбэ.

◆ Шонын гүлгэдыс хорообо. Иснгын сомоной ангуушан Б. Эрднеев, Ц. Морхоньев гэгшэд шонын 12 гүлгэ барыба. Мүн Яруунын мяханай совхозой ангуушан Л. Санданов шонын 6 гүлгэ барыһан байна. Тэдэрнэ нийтын малай хоротон болохо шонын гүлгэдыс хорооһонгоо түлөө мүнгэн шанда хүртэбэ.

хүгжөөхэ хэрэгтэнэ малажалай хүдэлмэрилэгшэдэ туһалаһаа гэжэ аймагайгаа бүхы хурагшадта хандаһан байгаа. Аймагай бүхы хурагшадта Тальска хургуулины комсомолчуудай, пионерүүдэй ба хурагшадтай нэмэл бэшгэ тус газетэд толилогдоһон байна. Тээд энэ бэшгыс аймагай хурагшадтай хэрэгээр дэмжэһэн тухайда огто бэшгэдэггүй байшоо.

Гадна, комсомольскэ организацинуудай, илангаяа хургуулинуудай комсомольскэ организацинуудай ажабайдалыс тус газетын редакцин хонирхолотгүй байһыс мүн олоошье жэшэ дээрэ хаража болон. Энэ газетын апрелин 13-най номерто «хургуулинуудай III четверть соохи хүдэлмэрин зарим дүнгүүд» гэгэн статья хэблэгдэһэн байгаа. Хургуулинуудта успеваеостин муу байһанайн түлөө багшанар, хургуулинуудай директорнууд ба профсоюзна организацинууд эмэтэй гэжэ энэ статья соо хэлэгдэнэ. Тээд хуралсалхай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрин багшанарай найжаруулаа хэрэгтэнэ хургуулинуудай комсомольскэ организацинуудай хэрэгтэ туһалдаг тухай нэгшье үгэ хэлэгдэнгүй.

Түнхэнэй аймагай комсомольскэ организацинуудай ажил-ябуулгада үшөө горьтойхон дутагдалнууд бин байһаар. Тэдэнэр хадаа хүдөө ажыхын артелинууд ба МТС-үүдэй ажал-хүдэлмэридэ үшөө нутаг хабалдасана, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэрин муугаар ябуулна. Тиньһэн зарим залуушуулай зүтхөө архи ууха, бурханда хүзгэлэхэ ушар үзэгдэнэ. Эдэ бүхы дутагдалнуудыс эрид шууд элүүлхэ, тэдэниие усадхаа зармыс аажга үгэхэ, бүхы түрүү, һайн юмыс дэмжэхэ, комсомольскэ организацинуудыс партийна организацинуудай хүтэлбэрлхэ хэрэгтэнэ туһалха гэжэ газетын редакци уялга болон.

Гомбо амбайн ааша ба тэрэниие далдалагшад тухай

«Хог шоройн оворто хорото шомол хоргодожо болохо, тэрэниие хаман арлал! Харанхы бүрэнхын оворто халдабарта үбшэн эшээлжэ болохо, тэрэниие гэрэлтүүлэн арилгал!» гэһэн арадай сэгэн үгын хурса мэргэн онһыс, гүнзэгтэ сэгэн удхыс хараад үзэе.

Мухаршээрэй аймагай Зангинай сомоной Комсомолой нэрэмжэтэ томохон колхозой хоёр отара хонилдой байдаг Хаяа гэжэ газарта хори шахам гэр айл хуужа байдаг юм. Эгээл эндэ найман зуу тухай хонилдой найжа юм гү, али харуулаагшань юм гү, набтархан бэрээлжэ бэтэй, эрбэн шэрбэн хахалтай, эрбэн соохор ноуртай, тогонойн хөө тоһон хоёрыс түрхнээрхын шэнги хаб хара шарайтай, тухайлжа харахада табияд наһатай хүн үдэшэ оройхон боломсоор үүдээрээ газаршаа шагаажэ, хэрбээ холо ойро шарга тэргын абаһанай дуудлаа һаан, хулгана шэнгээр хоёр нүдэс ишэ тишэнэ бэлтгэнүүлэ, «хэн хаанаһаа эрбэ хаб», гэжэ аман соогоо шэбэр-набир дуугараад, амаһа тамшаажэ, шүлһээс залгаад абаһа.

Энэ хүн хадаа алдаршаһан нэрэнь амбай Гомбо, анханын нэрэ Шагжын Гомбо гэдэг бээрээ гэжэ. Гомбо амбайн хажууда гэгэһын болоошьегүй һаа, гэртэн байдаг болоһон гунхалуур зантай, архи хараа һаа, амаа татахгүй, амагайгшаар харайшадга Гармасуу гэгэж, ажал хэхэ дурагүй, амбайнгаа хажууда амархан эрхэлжэ хуухаа бодожэ, энэ колхозойнгоо эрхэ баригшад эрэ һаа, эндэ тэндэһэ олоһон эмэй тобог харуулаад, гэмгүйхэн хуутараа гэгтэ гэмшэн ёлонхыс байһаа сэрлэгдэггүй, тиньһэн эхэнэр юм.

Хэрбээ Гомбо амбайнда ороо һаа, гунгарбаатай бурханайн урда арбаад сүгсэ соо аригам тахил табиятай, арбагар эрбээр сэгсгэ, хоёр сан, хонхо дамаарин, шалаамал арһан хэнгэрэг, шара жаншатай ном гэхэ мэтэ юмэс харагдаха юм.

Зай тингээд саашан, амбай Гомбын аяхабтар жэгшүүритэй аашанууд тухайда хэлбэл ниймэ байна: Байгша 1952 оной февраль нарын нэгтэй һуни Гомбо амбайн гэртэн хонхо дамаари хоршоножо, колхоз хашаһан абан сад-няд гээд, һүүлээрнэ сан хэнгэрэг наяршаба. Оройхоншье болоһон байгаа. Улаан буланһаа таража абаһан залуушуулай сонхондос ошожо харан гэгдэнэ, Гомбо амбай баруун банза дээрэ забилжа хуугаад, гогдон урбуула малгайгаа гурбан хургааһаа шобойлгожо, оободой болгоод ойро дээрэ табинхай, хоёр нүдэсэ хушуутай шэгшэгтэй болгожо, урал амаһа жомболзуулан уншаха зуураа, урда табиятай байһан талхан табан золг тээшэ дугтаһан хуужа: «Түргэн табан тиэрэнгүүд Түргын гол руу тонолгы!» — «Галуу табан тиэрэнгүүд Галтайн гол руу арилгы!» — гэжэ шанга шангаар бадаһан дуугараад, сан хэнгэрэгтэ ээлжэ эхигүй наярган оробо.

Энэ үдэнэ тэндэ үүдэнэй хажууда, үргэндөө үбэг-зүбэг хахалтай, үндэр хара хүн арбан хургаа хабсаргажа наманшалаад: «Арьяа баала! Амбай Гомбомын, ада баршад, альбан шүдхэрһөөмн абарха болтогойш!» — гээд, аман соогоо шэбэрэнэ зальбарһанай һүүлдэ, хажууда табиятай байһан хахархай муухан мэшээг сооһоо хахад литр хара архи, шара тоһо, шаһанан ууса, хуухаһан үбсү, хонилгой гуя, хоёр халбааша гаргажа бодоод, бурханайн урда табина. Баһа һүүдэрнэ үбэрөө уудалжа аюша хадаг, зуун түхэриг мүнгэ алыһан дээрэ дэлгэжэ, амбай Гомбын урдахы аягын шэрээ дээрэ аалиханаар абаашаа табияд, гэдэргээ сугарыба. Амбай Гомбо арай бага гэжэ шамарлаһан эхэртэй уршагад гээд, урмагүй болоходол гэгэн байгаа. Эгээл олоо зөөрин орожо байһан энэ үдэ амбайн Гармасуу гэгтэ ээлд гэжэ: «Байзыт—байзыт! Баруун сонхорнай барбагар харанууд юмэс хаража байтараа гүйдлэшэбэ!» — гээд, хургаараа заажэ шэбэрэн дуугараад, шэг шарайгаа хубилган хууба.

Гомбо амбай орбогод гэжэ, уншахаа зогсожо, орой дээрэ оободой болгожо үмдэлэн урбуулаа гогдон

малгайгаа хуу татажа, хоймор хуудараа шэдэжэрхнээр, «энэ гүрэм газар гаргажа болохогүй, үгэр түргэн пезшэн соо хээд галда» гэжэ мүнөө үгэлгын эзэн болоһон, үбэг-зүбэг хахалтай хүндэ хэлэжэрхын сасуу, бурханайнгаа урда табиятай байһан архи махан хоёрыс урда асаруулаад, Гармасуутайгаа хоюулаа уужа эдижэ, уланхаданан шонхо нохой шэнгээр аашална.

Тинхэ зуураа, уншууһан гүрэмөө галдажа байһан үндэр хара хүн тээшэ хүлмэгэд гэжэ хүйтэн шарайгаар хараад: «Үйлэ үрин үри түлөөһэн гэшэ үмэтэй байдаг юм даа, өөрөө хожом мэдэхэ болохош, Шагжын Гомбо шал хотгоод шалжа хууһан бэшэ байха», — гээд шалшан татажа, шангаран занан хуугаа һэн.

Энэ Шагжын Гомбо аяхан сагта Галтайн дасанай габжа ламын гарай шаби боложо, мэхэлхэ хуураха мэргэжэлтэй болоһон, эдиэх абаха эдигтэй болоһон хүн юм гэхэ.

Тингээд мүнөө болоходо оодон дэгэл урбуулаа малгай үмдөөд, хуурмаг ноураар колхозник боложо, Комсомолой нэрэмжэтэ колхозой хонилгой харуулаа ороод, үдэр болоходо хүн дүрсэтэй болобошье, һуни болоходо хонилгой арһа хэдэрһэн хоротон боложо, гэгэн хүниие гэгдэхэжэ, ахир хүниие айлгажа, «ада эдхэр, альбан шүдхэр таанарыс эдиэх абаашаһаа байна, тэрэнһээтэй аршалха абархамин», — гэжэ үзэгдөө харагдаагүй муухай юмэнуудэй дүрс талхаар хээд, «үлдэбэ намбаб» гэжэ хутага шүбэгтэ бариха галзууран уншаһанай һүүлдэ, хогшол зөөринь, хони амаһа хобдог хомхойгоор ходооро шобторо татан, хууража абадаг байһанын эл тодоор харагдажа, колхозой гэгшүүдтэ маргадхагүй гайхал болоһон зүйлнүүд саашааа үргэлжэлһөөр.

Энэ хадаа юу харуулаба? Мүнөө нэрлэгдэгшэ колхозой правлени нэрэмжэ багатай байжа, хонилгой арһа хэдэрээд, хуурмаг ноураар колхозно шургажа оройһон Гомбо Шагжеев хуушанайнгаа хорото ааш нэртэн эхилхэднэ ходоодо мэдэжэ байбашье, тэрэнтэй тэмсэггүй, дура зоргоорнэ табижархёод, харин колхозойнгоо найман зуугаад хонилгой һуниин харуулаһан болгожо табиһаниин олоо нимэ үрэ харуулаһан байна. Байгша 1952 оной январь, февраль наранууд соо арбан табан хонин үхэнэ ба дүрбэн хонин толгойгоороо үгэ боложо, колхозой ойроо хүртэжгүи нангин зөөринь хамтадаа арба юһэн хонин эдхэх хоёр отара сооһоо ходоорогдобо. Тинхэднэ тэндэх хонилгой байһан Цыренжапова Цырма, Дамбаева Долгор гэгшэдэй муугаар харуулаһанай гэмтэ ябадал гэжэ тоологдоод, хонилгойнгоо һуниин харуул ходоодо хадаа, үр сайтар гүрэм уншажа байдаг Шагжеев Гомбо тухайда нэгшье үгэ хэлэгдэнгүй орхигдоһон байха юм. Ушарынь ойлогсотой юм. Энэ колхозой ОТФ-е даагша Цыренов Даша гэдэг архи харабал ама хэлээ долбожо халамтай болоһодог, дамы үгэтэй, дэгдэгэнүүр зантай, жаргад наһатай, наһаһагүй наргагар сагаан хүн ходоодо хонин ажаллаа эрхэхэм гэжэ эрдэг болобошье, хонид тээшэ хоёр нүдөө нэгшье удаа эрьхүүлжэ харадаггүй, харин Гомбо амбайнда айлшан боложо, архи мяхаар хүндэлүүлжэ, амаа халахадаа, Гомбо амбайгаа гоё найханаар матгажа, баяр хүргөөд бусадаг юм. Тиньһэн үбгэн Даша хонин ажалдаа наһагаа зобоод эрдэг бэшэ, харин хахад литр «хари» баряад, хани нүхэр Гомбо амбайнгаа харатай хоротой ябадалыс халхалха далдалха гэжэ эрдэг байһаниин лабтай гээд наһагдаха юм. Гэхэдэ гадна, энэ колхозой партийна экин организацинын секретарь Цыбикжапов гэдэг (өөрөө колхозой бухгалтер) Гомбо Шагжеев түрэл байха юм. Тингээд Цыбикжаповай гэгтэ ороод хараа һаа, аригам тахил урдаа табиууһан арзагар марзагар дүрсэнүүд тахилдаһан ба ханадана хара зандан эрхи үлгөөтэй байдаг. Тиньэ дээрэһэнэ, тус колхозодо Шагжеев Гомбын зоргоороо аашалжа ябахыс гайхамарыс бэшэ бээ.

Хоца НАМСАРАЕВ.

„Заһаһадыс хайнаар ударидаха“

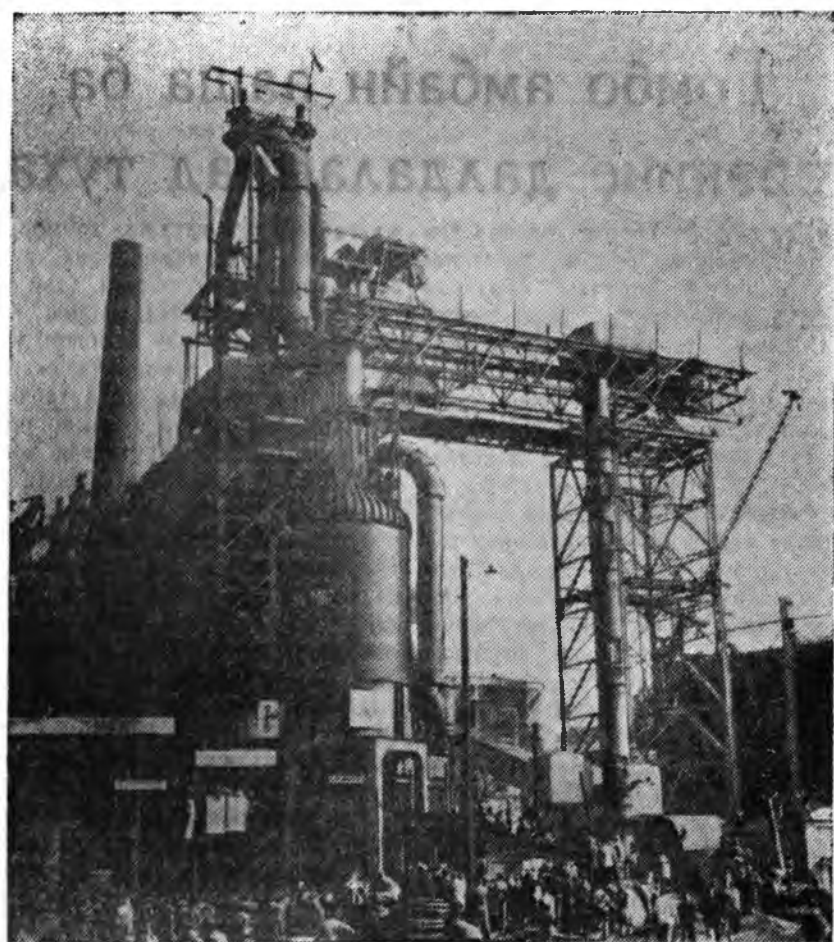
Ийм гаримтай статья манай газетын майн 13-най номерто толилогдоһон юм.

Ажалай түрүү методуудыс нэгэ-рүүлхэ, заһаһадыс дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хэргыс Усть-Баргажанай заһаһанай комбинаттай хүтэлбэрлэгшэд тооногүй гэжэ статья соо хэлэгдэһэн байгаа.

Эндэ хэлэгдэһэн дутагдалнууд бултадаа тодорбо.

Хүдэлмэреэс муугаар хүтэлбэрлэһэн дээрһэнэ директор нүхэр Чирков ажалһаа сүлөөлэгдэбэ. Мүн тус комбинаттай хүдэлмэридэ тусхай туһаламжа үзүүлхын тула трестыс эрхилэгшын орлогсо нүхэр Власов ба главна инженер нүхэр Цивилев зыгээгдэһэн байна.

Мүнөө Усть-Баргажанай заһаһанай комбинаттай хүдэлмэри найжараа гэжэ манай редакция Байкал-госрыбтрестыс эрхилэгшэ нүхэр Степачев мэдэсэбэ.

Чехословацка республика металлургическа промышленность хүгжээ. Хаях Тржице гомто тох ех домно нешэнай барилга дүүрээ. Домна Майн нэгэнэй тээрээр нэрлэгдэб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Майн нэгэнэй парамжата домна түрүүшм үдэрөө металл хайлуулажа байна. Чехословацка телеграфна агентствын фото.

Арадай демократиин ороноудта

Хитада ажалтай амжалтанууд туйлагдана

ПЕКИН. (ТАСС). Патриотическа мурысөөндө абайан уялгануудаа дүүргэж, хүдэлмэришдэй ба таряшадай туйлаһан ажалтай амжалтанууд тухай Хитадай хэблэл мэдээснэ.

Хойто Хитадай хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришдэй туйлаһан амжалтанууд тухай «Гунженъжибао» газетэ мүнөөдөр бэшэб. Заводой хүдэлмэришдэй май харада инженерно-техническэ хүдэлмэришдэдтэй хамтадаа урлан нарийжуулгын 70 гаран дуралхал оруулаа, тэдэнэй 31 дуралхалын бэлүүлэгдэж, гүрэн-дэ хэ мүнэг алмаһан байна.

Үндэр ургасын түлөө таряшадай үйлдэбэрини мурысөөн үргэ-нөөр дэлгэрэ. Мурысөөн хадаа хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэ амжалтаттайгаар хэ хэ ябадал-ла туһалаа гэж тус газетэ бэшнэ. Хүдөө ажахын олон мянгаад кооперативууд ба ажалтай харилсан гуһалалсалгын бүлэгүүд ургаса дээшлүүлхын түлөө тэмсэнэ.

Болгарин наугануудай академин баярай заседани

СОФИ. июнийн 18. (ТАСС). Болгарин наугануудай академин баярай научна сессии болгарска ара-дай вожд ба багша Георгий Михайлович Димитровэй түрэнхөөр 70 наһанай ойдо зориулагдан, мүнөө-дэр Софида болоо.

Болгарин наугануудай академи президент академик Тодор Павлов сессии нээб, тэрэ хадаа арадай-демократическа Болгарида наукые хүгжөөх хэрэгтэ Георгий Димитровэй байгуулһан угаа ехэ габьяануудые тэмдэглэ.

Галаадын айлшад сессиие халуу-наар амаршалба.

«Георгий Димитров—агуухэ патри-ст ба пролетарска интернациона-лист мүн» гэгээн элдхэлэе акаде-мик Тодор Павлов хэб.

Болгарин наугануудай академи баярай сессии июнийн 27 хү-рээр үргэлжэлхэ байна.

Румынида үзэг бэшэг мэдэхгүй ябадалые усадхалга

БУХАРЕСТ. июнийн 18. (ТАСС). Румынида үзэг бэшэг мэдэхгүй ябадалые усадхаа хургуулинуудта хуралсалай жэл дүүржэ байна. Үнэрлэн жэлдэ 2 миллион гарш хүдэлмэришд ба таряшад эдэ хургуулинуудые дүүргэб. Хурал-салай энэ жэлдэ тэдэндэ 600 мянган хүн хуралсана. Арадай ажахые хүгжөөх табан жэлэй түсэб хадаа үзэг бэшэг мэдэхгүй ябадалые бүрин усадхаа ба үзэг бэшэг бага мэдэх хүнүүдэй юрэн-хы эрдэмэй хэмжээ дээшлүүлхэ гэжэ хараална. Тинь буржуазно-помещикуудай байгуулантын хүшэр хүндэ үлэгдэл угы болгодохо бай-на, тэрэ үедэ Румынийн наһа гүй-

Уласхоорондын хүгжэмэй фестиваль дүүрбэ

ПРАГА. июнийн 18. (ТАСС). «1952 оной пражска хабар» гэгээн арадай хүгжэмэй фестиваль дүүр-бэ.

Хөөр недель үлүүтэй саг соо Прагада ба Чехословакийн бусад городуудта олон ороноудай оркеструудай, дуунай ба танцын ансамблнуудай, балетэй, душадай концертууд болоо.

Чехословакийн Хитадай Арадай Республикын, Монгол Арадай Рес-публикын, Польшын, Венгрийн, Болгарин, Румынийн, Албанийн, Германска Демократическа Респу-бликын артистуудай наадалга ха-даа эдэ ороноудтай хүгжэмэй культурын угаа ехэ хүгжэлтэе хариу-лба.

Советскэ хүгжэмэй искусствын түлөөлэгшдэй наадалга угаа ехэ амжалтаттайгаар үнэрбэ. Үсгэлдэр советскэ искусствын мастернуудай түгсэхэлэй концерт болоо.

Концертын нүүлээр хүнүүд со-ветскэ артистуудай хүндэлдэ нэрвемэ оваци хэбэ.

Венгридэ физкультура ба спорт хүгжэнэ

БУДАПЕШТ. июнийн 13. (ТАСС). Венгрийн правительство арад нийтин дунда физкультура ба спорт хүгжөөх тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Арадай засагай жэлнүүдтэ тус ороң дотор хэдэн шэнэ стадионууд баригдаа. Мүнөө Будапештдэ 100 мянган хүнэй баг-таа арадай ехэ стадион баригда-жа байна. Гансахан үнэрэгш жэлдэ Венгридэ спортивна 4 мянга шахуу талмайнууд нээгдэбэ.

Венгрийн спортивна организаци-нууд 400 мянган ажалшадые нэгэ-дүүлнэ. 500 мянга шахуу хүн «Ажалда ба оборонодо бэлэн» гэгээн значогой нормонуудые тушаагаа. Венгерскэ спортсменүүт дэлхэйн хэдэн рекорд тогтоогоо, уласхоо-рондын студентнуудэй нааданууд дээрэ хэдэн түрүү нуури эзэлбэ. Советскэ Союзда физкультура эм-хидхэлгын дүй дүршэлые хэрэг-лэлгэ Венгридэ физкультура ба спортые амжалтаттайгаар хүгжөөх ябадалда туһална.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июнийн 20. (ТАСС). Үсгэлдэр Корейскэ Арадай армийн соединенинүүд Хитадай арадай байндуратанай частнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, дайса-най довтолгоонуудые амжалтаттай-гаар гэдэргэнэ сохёод, тэдэнэй хү-нүүдтэ ба техникэдэ гээлтэ хорло-то ушаруулаа гэжэ корейскэ Ара-дай-Демократическа Республикын Арадай армийн Главна командова-нин мүнөөдөр дамжуулһан мэдээ-сэл соо хэлэгдэнэ.

Мүнөөдөр Арадай армийн зенит-нэ частнууд ба дайсанай самолё-дуудые агдан буудагшадай отря-дууд дайсанай 3 самолёт унагаа-гаа, тэдэ самолётууд тылэй нуу-рин газарнуудта довтолосһон байна.

Американецууд Корейдэ хэлсэнүүдые таһалдуулна

ПЕКИН, июнийн 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Үсгэлдэр Кэсипхоо ингэжэ дам-жуулаа:

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсэнүүдтэ Гаррисоной соносхо-нон гурбан үдэрэй шэнэ забһарла-ла хадаа даб дээрэхи эблэрэлгын условиуудые конференциин столдо нуугаад дуралхаа гэгээн америк-нецуудай нэдэлгыэ элрүүлнэ. Энэ оной апрель нарада өөрингөө «эсэсэй ба хубилашагүй дуралха-лыс» Джойн табиган сагһаа хойшо тэдэнэр нимэ нэдэлгэ хэдэг болоо.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсэнүүдтэ энэ «эсэсэй дуралха-лаа», мүн хэлсээ хэжээ америк-нецуудай арасаһаннаа боложо, хоёр нара шахуу отго урагшаа ябанагүй. Саашадаа хэлсээ хэжээ ингэжэ а-расаһан ябадал хэлсэнүүдые таһал-дуулаа гэгээн американска такти-кын эсэсэй арга гэжээ. Даб дээрэхи э-блэрэлгэ тухай хэлсэнүүдтэ энэ так-тикийн уршагаар 11 нара 10 үдэр үргэлжэлжэ байна. Заседанинууд-наа гаража ябалга хадаа Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ туйлаха ябадалда наад хэын тула америк-нецуудай хэрэглэйн нүүлшын арга мүн.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ туйлаха арга боломжо тон дүтлөөд байгаа. Тэгшэ үндэлэ нуури дээрэ хэлсээ хэжэ гэгээн үнэн сэдхэлтэ тон ба-гашы эрмэлзэлгэ хэлсэнүүдые амжалтаттайгаар түгсэхээ ябадал-да хүргэжэ болохо байгаа. Буу эсэсэгүүдые үйлдэбэрилгын үргэд-хэгдэжэ байгаа сагта, америкне-цууд Корейдэхи хэрэгүүдые удаа-руулха ёһотой гэжэ Тафт наа мэд-үүлһэн байна. Энэ зорилго туй-лахын тула, америкнека делега-дууд хэлсэнүүдэй амжалтаттайгаар түгсэхээ байһые таһалдуулна. За-седанинууднаа Гаррисоной гаража ябалган юу харуулнаб гэхэдэ, сэрэгэй пленейхид тухай асууда-лаар пропагандистска мэхэ гоһын аашануудайн буруу нүрэн ушар-наа американска делегадууд ехэ энеэдэтэй байдалда оробо.

Энээнэй урда тээ хэлсэнүүдые орхижо Гаррисоной ябанаһай нүү-лээр, Кочжедо арал дээрэ сэрэгэй пленейхидтэ эсэргүү шуһата хэһэл-тэ мурдэлгэ эхилһэн байгаа.

Америкнецуудай хараа бодол тон була байна, тинмэнээ америк-нека делегадууд сэрэгэй пленей-хид тухай асуудал шийдхээ тухай таарамжатай дуралхал зүбшэн хэл-сэхээ айһа. Энэ дуралхалыс корейскэ ба Хитадай талын делега-дууд оруулһан байгаа, америкне-цууд энээн тухай мэдэсэхые өөрингөө хэблэлдэше зүбшөөн-гүй. Паньмыньчоньдохи америк-нека корреспондентүүд хадаа Кларьда генералууд Ким Ир Се-нэй ба Пын Дэ-хуэйн элгэгээн нүүлшын бэшгэй бүрин текстес-шыс хараагүй.

Амгалан ажабайдал эрхилхын тула гэртээ бусахадан хоёр талын сэрэгэй пленейхидтэ наад хэжэ зорилгоор америкнека правительс-тво Женевскэ конвенцие эбдэн гэжэ хануулха дуралгуй байһан ушарһаа Гаррисон хэлсэнүүдые орхижо ябаба.

Французска ба американска империализмын колониальна дарлалтада эсэргүүсэхэ!

«Хойто Африкын ороноудай байдал тухай» профсоюзнуудай Бүхэдэлхэйн федерацийн гүйсэдхэхэ бюорогй резолюции

ВЕНА, июнийн 19. (ТАСС). Профсоюзнуудай Бүхэдэлхэйн феде-рацииин (ВФП) гүйсэдхэхэ бюро Хойто Африкын ороноудай ажал-шадай байдал тухай резолюции ба-талан абаа. Тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

Хойто Африкын ажалшадай бай-дал тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, ВФП-гэй гүйсэдхэхэ бюро хадаа колониальна зэрлэг шанга дарла-тыс, өөһэдэньгөө ороноудай бээ дааха байдалтай түлөө тэмсэжэ бай-гаа патриотуудта эсэргүү хэгдэлгэ хэгдэлгэ мурдэлгэе бүхы дэлхэйн үмэнэ элрүүлнэ.

Колониальна дарлалта хадаа Хойто Африкын ажалшадай эгзэн элементарна эрхэ сүлөө ханаа: Мароккодо ба Туниса социальна болон ажалтай ямар нэгэн хуули гаргалга байхагүй, Алжирта энээн саг үргэлжэ эблэгдэнэ. Колониза-торнууд эдэ ороноудта национальна культурые үгы хэнз; хаа хаанагүй хүнүүд харанхы муухаг байна, ажалшадай расова дискриминаци хэгдэнэ, тэдэнэр эрдэм нураха арга-гүй ба медицинскэ туһалалжа аба-даггүй юм. Профсоюзнуудай эрхэ-нүүд хаа хаанагүй бүдүүлгээр эб-дэгдэнэ. Профсоюзнаа союзууд боложо марокканска хүдэлмэришд-дэй нэгдэхэнье хорибо. Колони-заторнууд хадаа Хойто Африкын арадуудта эсэргүү эгзэн зэрлэг шанга хэгдэлгэ мурдэлгэ хэнэ, ажалшадай амгалан демонстрацида хабаадагшадые буудана, националь-на бээ дааха байдалтай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэдыс, проф-союзна ажал-абуулагшадые түрмэ-дэ хаана.

Хойто-Африкын ороноудай ажал-шадай хүндэ байдал французска ба американска империализмын эзэмдэлгын уригаар тохёолдобо. Хойто Африкын арадуудые ба тер-риториин дэлхэйн шэнэ дайнай бэл-хэдэлдэ ашаглахын тула импери-алистууд эдэ ороноудые стратеги-ческэ базанууд болгожо байна. Хойто Африкын ажалшад ба проф-союзна организацинууд колониаль-на ёһо журамда эсэргүү, өөрингөө эрхэ сүлөө ба национальна бээ дааха байдалтай түлөө эрэлхэ зоригтойгоор тэмсэнэ. Дарлан мүл-жэгшэдтэ эсэргүү энэ тэмсэлдэ тэ-дэнэр өөһэдэньгөө эрилтэнүүдые, өөһэдэньгөө экономическа, социаль-на ба культурина эрхэнүүдые багтаар хамгаална.

ВФП-гэй зэргэдэ нэгдэлхэн 80 миллион ажалшадай үмэнэньгөө профсоюзнуудай Бүхэдэлхэйн феде-раци хадаа национальна бээ даа-ха байдалтай түлөө, экономическа ба социальна байдалые хайжаруул-хын түлөө, демократическа эрхэ сү-лөөгэй түлөө, профсоюзна хүдэлмэ-нэй түлөө, хойто-африканска ажал-шадай энэ зүб тэмсэлыс хайшааһа-наа мэдүүлнэ.

ВФП-гэй гүйсэдхэхэ бюро им-периалистическэ дарлалтада эсэргүү тэмсэгшэ Алжиртай, Тунисай ба Ма-роккын ажалшадые амаршална. Тэрэ хадаа эдэ ороноудай арадууд-та эсэргүү хэгдэжэ байгаа хэгдэл-тэ мурдэлгэе эрид шангаар бу-руушаана, түрмэдэ хаагдаһан профсоюзна ба национальн-сүлөө-рэлгын хүдэлмэний бүхы ажал-абуулагшадые сүлөөлхэ, демокра-дуудые мурдэлгээ зогсоохо эрил-тэ табина.

Профсоюзнуудай Бүхэдэлхэйн феде-раци Тунисай 5 патриотуудые саазалан алахаар сэрэгэй трибуна-лай гаргаһан приговортэ эсэргүү эрид шанга протест мэдүүлнэ, при-говорые болоулха, эрхэ сүлөөгэй ба эб найрамдалтай түлөө тэмсэлхэн эдэ тэмсэлшэдыс сүлөөлхэ эрилтэ та-би-хынь бүхы ороноудай ажалшадые урлална.

Арадай-сүлөөрэлгын тэмсэлэй амжалта туйлаха шуһала услови-нуудые имгалт ажалшадай нэгдэл байгуулжа шадаха юм гэжэ этигэдэг гүйсэдхэхэ бюро хадаа абуулануудые нэгдүүлхэ комите-дуудые предпринятинууд дээрэ, хү-дэлмэрин бүхы газарнуудта, горо-дуудта ба деревинуудтэ эмхидхэ-хынь Хойто Африкын ажалшадые урлална.

Тунисска ба Марокконска ара-дуудай национальна зүб эрилтэнүү-дые ООН-эй Генеральна Ассам-блейн хаража үзэхые ба хангахые гүйсэдхэхэ бюро эринэ, тус эрилтэ-нүүдые профсоюзнуудай Бүхэдэлхэйн федерацийн ООН-до хүргэхэ байна.

ВФП-гэй гүйсэдхэхэ бюро Хойто Африкын арадуудай тэмсэлыс хай-шаана, империалистическэ дарла-тада эсэргүү национальна бээ дааха байдалтай түлөө, ажалшадай экономическа байдал хайжаруул-хын түлөө, демократическа эрхэнүү-дэй ба сүлөөнүүдэй түлөө, проф-союзна хүдэлмэний нэгдэлэй түлөө, эб найрамдалтай түлөө энэ тэмсэл дэмжэхынь бүхы дэлхэйн ажалшадые урлална.

Улан-Удэ городто

Ажахын амһарта

Бурмонпромсоведэй системын «Красный Восток» гэжэ элзобори-лын артель энэ жэлдэ ажахын ам-һартануудые үйлдэбэрилдэг боло-нон байна. Жэшээхэдэ, салатник, ваза, графин, сахарай ба лабһанай амһарта гэхэ мэтые хэнэ. Мүнөө тус артель үдэр соо 800 хэнэг тин-мэ амһарта хэжэ гаргана.

Мүн энэ заводто механическа цехын шэнэ байра баригдажа бай-на.

«Чемпион» гэжэ машина

Улан-Удын хлебокомбинат сор-товой гурилаар элдэб булочканууд-ые барилда «Чемпион» гэжэ С-1 маркын шэнэ машина абаба. Тэрэ машина хадаа худалдаһан эһээбэ-рээр ямаршы хэбэй батон, булочка гэхэ мэтын зүйлнүүдые өөрөө хэм-жээд, барига гаргадаг байха юм. Мүнөө тэрэ машиныс хабсаруулха хүдэлмэри дүүргэлдэ, нарын үдэрнүүдтэ ашаглагдажа эхилхэнэ.

Тус машинын ашаглалгада оруу-

лагдаад байхада, халаан бүхэни 20 хүн тус ажалһаа сүлөөлгэдэг байна.

Шэнэ цех

Гүрэнэй пивын завод шэлдэ пиво эюулдэг ба шэл тагалдаг шэнэ цех нээб. Тэндэнь механизирирания конвейер тодоголоо. Тэрэ шэлдэ шлэй амһар тагалдаг машина, пиво эюулхэ 12 рожогтой машина тод-оголжо хүдэлмэрилбэ. Эдэ бүхы түхээрэлгэнүүд пиво гаргалгыс хоёр дахин эхэдхэбэ.

Түнхэнэй аршаан

Улан-Удын аптекануудтэ Түнхэн-лээ 10 мянган шэл аршаан асарга-дажа, худалдаанда гаргадаг. Түнхэнэй аймагай эдэс хоолой ком-бинат аршаанын шэлдэ хэлэ ябуулдаг болоо. Энэ ондо тус ком-бинат 100 мянган шэл минеральн уһа курорттын № 3 булагтай эюулжэ, БМАССР-эй, Иркутска об-ластин ажалшадта элгээхэ бай-на.

СПОРТ

футболоор РСФСР-эй түрүү нуури азалалга

Футболоор Российска Федера-циин кубок абахын түлөө наадалга Бурят-Монголой АССР-эй ба Чи-тинскэ областини эдиршүүлэй ко-мандануудай хоорондо Улан-Удын «Динамо» стадион дээрэ июнийн 20-до болоо.

Наадалгын түрүүшын хахад айл-шадай талмай дээрэ үнэрбэ. Шан-га халхын энэ уулзалгада ехэ наалта хээ. Улан-Удын эдир фут-болистнар наадалгай 27-дох мину-тада түрүүшын бүмбэгэ сохижо, тоотой болоһон байна.

Амаралгын нүүлээр наадалга

хоёр талаһаа довтолго хэллэг үргэлжэлэ. Улан-Удын команда илажа шадаха аргатай байһан ад, 65-дах минутата вратарь Школин алдуу хэжэ, бүмбэгэ ворога руугаа алдажархэ. Тингэжэ тоо тэнгү болоһон байна.

Республикын суглуулагдамал ко-манда шага довтолго хэбээс, ба-на дахин вратарь Школин алдуу-гаа лабтажа, чигынхид хоёрдох бүмбэгэ сохибо.

Наадалга айлшадай илалтаар-2:1 тоотойгоор дүүрээ.

Боксернуудай зональна мурысөөн

Чита городто болоһон Восточно-зоннын боксернуудай мурысөөндэ Бурят-Монголой эдир боксернуудай команда амжалтаттайгаар наадажа байна.

Манай республикын эдиршүүл Машинский ба Балдано гэгшэд Зүүн Сибириин чемпиной нэрэ

зэргэдэ хүртэбэ. Ченгис Харин, Сампилов ба Гужванс гэгшэд өөһэдэньгөө бэсын шэгнүүрэй кат-егорей финалда гараа. Митунин ба Бродский гэгшэд гурбадаа Завякин хоёрдох, Борис Харин дүрбэдхи нууринуудта гараба.

Мурысөөн үргэлжэлхөөр.

Шатар наадалгаар нэгэдорын сеанс үнгэртэбэ

Бичурин аймагай культурын бай-шанда нэгдэлхэн разрядтай шатар-шан Михайлов шатар наадалгаар Бичурин шатаршадтай 12 доска дээр-нэгэ доро сеанс үнгэртэбэ. Ми-хайлов болбол 12 партиһаа 10,5 очко абайһан байна. Тэрэ хадаа манай аймагта практикаар ерэнэн Бурят-

Монголой зооветинституудай бичу-рын курсдаа нуража байһан студ-ент юм.

Турнирта хабаадаһан аймагай центрын эрхим шатаршад захуу-шатаршын бэлгэ шадабарине үе-дэрөөр сэгнэбэ.

Ф. Степанов.

Сагай уларил ба таряанай гараса

Юнийн хоёрдох арбан хоног соо республика дотор сагай уларил дулаан байба.

Олохон аймагуудта шинг нойтон ороо. Нэгэ миллиметр зузаанаар ороһон бороо хадаа гектар газар дээрэ 10 тонно шинг нойто үгэдэг. Энэ тоогоор бодоходо Торидо нэгэ га газар дээрэ 560 тонно, Селен-гинскдэ—100, Бичурада—450, Му-харшэбэртэ—450, Улан-Удэдэ—110, Түнхэндэ—220, Сосново-Озерскдо—130, Кабанскда—180 тонно уһа-тай бороо ороһон байна.

Хоридо ба Баргажанда шинг нойтогүй байгаа.

Ехээр ороһон бороо хадаа газар-тай хурьһэндэ шинг нойто ехээр үгэжэ, ургасын гарасада туһалһан байна. Тинмэнээ энэ жэлдэ баян ургаса хуряагдахаар хүлэгдэнэ.

Республикын урда ба центральна районуудта хара таряан ба шенин-сэ эшэлжэ эхилэ. Намарай хур-таряан залаатажа захалаа. Хар-таахын эшэ буттайба.

Сабшалан ба бэлшээрин газар дээрүү үбһэ ногоон хайнаар ур-жа байна. Үбһэ хуряалга ойртоо. Колхозууд энэ шуһала кампаней бэлдэхэ дүүргэжэ байна.

Юнийн 12—18-да үлнр сэгнэ-нэ. Энэ хадаа хабарай барагдажа, у-най эхилһэнэй тэмдэг мүн. Үнэр-рэгшэ жэлэйхитэй асуулхала мүнөө жэлэй зун 3—4 үдэрөөр түрүүлжэ эхилбэ.

Хаа хаанагүй хангалта байха сэгсэгүүд, шэмэгэ хүүхэ ногоон хар-талые бүрхөөжэ, зугын мед ур-луулгада һайн үе болоо.

Таряанай ургасыс харууһын хүдэлмэри колхозуудта эхилбэ.

И. Котлов.

Редактор Б. А. ОЧИРОВ.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1951 ондо гаргагдаһан) захигшадай анхаралда

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжын (1951 ондо гаргагдаһан) облигацинуудта шүүбэринүүдэй нэгдэлхэн тираж 1952 ондо июлийн 27-до Воронеж городто болохо байна.

Гартаа облигацинуудые абаагүй захитшаг шүүбэринүүдэй тираж хабаадаггүй.

Захитшаг туйлаһан газартаа бушагтерийнэ абайан стрелжентуудар шон-гын каскамуудтаа облигацинуудые абаха хэрэгтэй.

Бурят-Монголой АССР-эй Гострудсберксануудай ба госкредит упраллони.

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — «Хани-нар-нүхэд» (11 часта).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «Золотой